

2019 – NƏSİMİ İLİ

“Məndə sığar iki cahan, mən bu cahanə sığmazam,
Gövhəri-laməkan mənəm, kövnü məkanə sığmazam...”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən bu ilin görkəmli mütəfəkkir, qəzəlləri dillər əzbəri olan İmadəddin Nəsiminin xatirəsinə “Nəsimi ili” elan edilməsi bir çox tanınmış ictimaiyyət nümayəndələri tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Onlardan bir neçəsinin fikirlərini oxucularımıza təqdim edirik.

Mədəniyyət naziri Əbülfəz Qarayev:

– Bu ilin bütövlükdə İmadəddin Nəsiminin adı ilə bağlılığı çox təqdirəlayiqdir. Sərəncam böyük şəxsiyyətin yaradıcılığını, xalqımıza verdiyi böyük töhfələri yenidən dərk və təhlil etmək üçün fürsət yaratdı. Xalqımızın tarixində

böyük mütəfəkkirlər, ədiblər olublar. Ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1973-cü ildə Nəsiminin 600 illik yubileyinin UNESCO səviyyəsində qeyd edilməsi Azərbaycan mədəniyyəti tarixində əhəmiyyətli hadisəyə çevrilmişdi. O vaxt Nəsimiyə heykəl də qoyuldu, film də çəkildi, elmi işlər yazıldı, kitablar çap edildi.

Ötən müddətdə Nəsiminin adı nəinki ölkəmizin daxilində, hətta beynəlxalq arenada da uca tutulub, yaradıcılığı ilə dünya ictimaiyyəti tanışdır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın qayğısı ilə 2017-ci ilin may ayında Parisdə, UNESCO-nun baş qarargahında Nəsiminin vəfatının 600 illiyi qeyd olunub. Ötən il Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə ilk dəfə Nəsimi İncəsənət Festivalı keçirildi. Festival çərçivəsində Azərbaycana çoxsaylı ölkələrdən ədiblər, alimlər və tədqiqatçılar gəldilər. Bu festival da Nəsimi irsinin təbliği və dünyaya bir daha tanıtılması ilə yanaşı, ölkəmizdə də yaxşı tanın-

TÜRKSOY-un baş katibi Düsen Kaseinov:

– Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ili “Nəsimi ili” elan etməsi Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının (TÜRKSOY) fəaliyyət proqramına yeni bir stimül verib. Təşkilat böyük Azərbaycan şairinin həyat və yaradıcılığının tanıtılması və təbliği məqsədilə tədbirlərə geniş yer ayıracaq. Hazırda Nəsimiyə həsr olunacaq tədbirlər proqramı üzərində iş aparılır. Digər türkdilli ölkələrdə olduğu kimi, 2019-cu ildə türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı Qırğızistanın Oş şəhərində də “Nəsimi-650” mövzusunda tədbirlərin təşkili nəzərdə tutulur. Bundan əlavə, TÜRKSOY böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkirinin xatirəsinə “İmadəddin Nəsimi ili - 2019” un açılışını martın 6-da Ankara şəhərində keçirməyi planlaşdırır.

ması üçün yeni imkanlar açdı. “Nəsimi ili” xalqımızın mənaəviyyəti və mədəniyyəti ilə birbaşa əlaqəlidir. Biz bu il üçün tədbirlər planı hazırlamışıq. İl ərzində həm ölkəmizdə, həm də xaricdə müxtəlif tədbirlərin, sərgilərin, ədəbi-bədii axşamların təşkili, kitabların nəşri nəzərdə tutulur.

Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov:

– “Nəsimi ili” böyük mütəfəkkiri dərk edərək öz coğrafiyamızla yanaşı, bütün dünyadakı təbliğinin effektivini artıracaq. Bütün

dünyanın dilində danışan Nəsiminin dili həm də bizim ana dilimizdir. Nəsimi şairlərimizin içində ən çox fəlsəfi, poetik və “mən”i olan şairdir. Onun yaradıcılığında həm özünün şəxsiyyəti, ideologiyası, həm də dili və milli mənliliyi dayanır. Bu mənada Nəsiminin daha dərinə mütaliəsi və dərk olunması çox möhtəşəmdir.

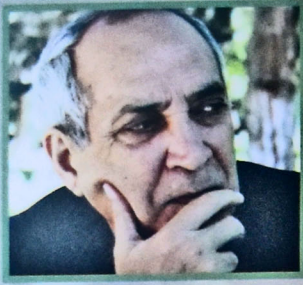

Milli Məclisin deputatı, AMEA-nın akademik Ziya Bünyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunun direktoru, akademik Gövhər Baxşəliyeva:

– Prezident İlham Əliyev

tərəfindən 2019-un ölkədə “Nəsimi ili” qərar verilməsi çox əlamətdar və təqdirəlayiq hadisədir. İlk öncə ona görə ki, bu il bütün mütərəqqi bəşəriyyət tərəfindən dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Seyid İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi qeyd ediləcək. UNESCO çərçivəsində də bu il “Nəsimi ili” elan edilir. Bizim üçün bu, xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Nəsimi – böyük humanist şair, insanı ilahiləşdirən, ucaldan bənzərsiz şeirlər müəllifi, Azərbaycan dilinin formalaşmasında müstəsna rol oynamış şairimizdir. Yaradıcılığının ideya-mövzu və bədii-estetik cəhətləri, bütövlükdə poetikası onu orta əsrlərin ən qüdrətli söz və fikir sərrafları ilə bir cərgəyə qoyur. Şairin azad ruhu, cəsarəti, həqiqətpərəstliyi, qorxmazlığı orta əsrlər qaragürhunun bütün səhələrdə tüğyanı dövründə nadanlığa, cəhələtə qarşı “əhə-l-həq” deyən insanın möhtəşəm üsyanı idi.

Düşünürəm ki, möhtərəm Prezidentimiz tərəfindən 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi ölkəmizdə nəsimişünaslığın inkişafına böyük təkan verəcək, yeni-yeni kitab, monoqrafiya və sənət əsərlərinin yaranmasını stimullaşdıracaq.

Nəsimi obrazının təkrarsız yaradıcısı, Xalq artisti Rasim Balayev:

– Prezident İlham Əliyevin "Nəsimi ili" ilə bağlı qərarı dahi şairin tanıtılması baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Hesab edirəm ki, Azərbaycan gəncləri Nəsimini daha

yaxından tanımalıdırlar. Çünki bizim klassik şairlərimizi bir çox xalqlar öz adına çıxır. Məsələn, türkmənlər deyirlər ki, Nəsimi onlarındır və ya İran Nizami Gəncəvinin fars şairi olduğunu iddia edir. Mən bir dəfə İranda səfərdə olarkən Nizaminin onlara məxsus şair olduğunu dedilər. Etiraz etdim, heç olmasa Gəncəvi sözünə fikir vermələrinə bildirdim. Bu baxımdan belə tədbirlər alışıya layiqdir. Nəsimini dünyaya və gənclərimizə tanıtdırmaq üçün çox faydalı qərardir. Gənclərimiz klassik şairlərimizi tanıyırlar. Hesab edirəm ki, bu cür addımları digər klassiklərimizlə də bağlı etmək lazımdır ki, onların Azərbaycana məxsusluğunu hamı bilsin. Mən bunu Nəsimi rolunu oynayan insan və sadə vətəndaş kimi alqışlayıram. Azərbaycanın xeyrinə olan qərardir.

Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının sədri, Akademik Milli Dram Teatrının bədii rəhbəri və direktoru, Xalq artisti Azər Paşa Nemətov:

– Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ili "Nəsimi ili" elan etməsi xəbərini böyük məmnuniyyət və sevinclə qarşıladım. Bu,

Prezidentimizin Azərbaycan xalqının dahi şəxsiyyətlərinə, xüsusən mənəviyyətimizə, ədəbiyyatımıza qayğısının bariz nümunəsidir.

Biz hər zaman ölkə rəhbərliyi səviyyəsində teatra, mədəniyyətə, ədəbiyyata yüksək diqqət görmüşük. Ötən il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə "Cümhuriyyət ili" elan olundu. İl ərzində bu sərəncamdan irəli gələn bir çox vacib tədbirlər keçirildi. Əminəm ki, bu il də böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə ədəbi irsimiz, mədəniyyətimiz üçün son dərəcə əhəmiyyətli tədbirlər reallaşacaq. Çünki Nəsimi təkcə şair yox, həm də sufidir, mütəfəkkirdir, böyük düşüncə və mənəviyyət adamıdır. Onun yaradıcılığı, sənətkarlığı çox ucadadır. Nəsimi təkcə Azərbaycan xalqının yox, bütün dünyanın ən nəhəng söz adamlarından biridir. O, dünya vətəndaşı, başçı şəxsiyyətdir, bütün dövrlərin qürurudur. Hesab edirəm ki, Prezidentimizin bu qərarı bizim düşüncə tariximizə verilən böyük töhfədir. Eyni zamanda, Nəsiminin irsinə yüksək münasibətdir.

Filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Buludxan Xəlilov:

– İmadəddin Nəsimi bədii və fəlsəfi fikir tariximizdə dərin iz qoymuş mütəfəkkir şairdir. Onun yaradıcılığı insanların mənəvi əxlaqi cəhətdən kamilləşməsinə

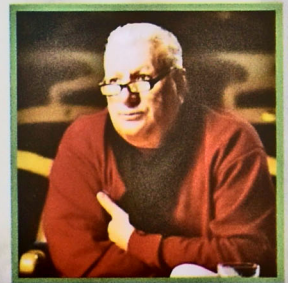
müstəsna rol oynayır. Bütün zamanlarda olduğu kimi, indi də İmadəddin Nəsiminin zəngin irsi hər bir insana anladır ki, mənəvi-əxlaqi idealları qorumaq, yaşatmaq və inkişaf etdirmək lazımdır. İmadəddin Nəsiminin zəngin irsi bir neçə cəhətdən daha çox diqqət mərkəzində olmalıdır. Məhz həmin cəhətlər sərəncamda xüsusi qeyd edilib. İmadəddin Nəsimi yaradıcılığı Şərq xalqlarının zəngin sərvətlər xəzinəsindən biridir. Bu xəzinə uzun illər ədəbiyyatşünasların, dilçilərin, filosofların, tarixçilərin diqqət mərkəzindədir. Hər dəfə onun araşdırıcıları Şərq, təbii ki, türk xalqlarının ədəbi-bədii və fəlsəfi düşüncəsinin nə qədər dərin, qədim, özünəməxsus olduğunu üzə çıxarıb, geniş təbliğ etsələr də, yenə də böyük söz ustasının təbliğinə, tədqiqinə zaman-zaman ehtiyac yaranıb.

Prezident İlham Əliyevin bu ili "Nəsimi ili" elan etməsi haqqında tarixi qərarı Ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımız üçün gördüyü işlərin uğurlu davamı, milli-mənəvi sərvətimizə verilən dəyərin, hörmət və ehtiramın yüksək göstəricisidir. Bu addım Azərbaycanın zəngin tarixi-mədəni irsinin qorunmasına və təbliğinə çox böyük töhfədir.

Azərbaycan Musiqili Teatrının direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi Əliqismət Lalayev:

– Prezident İlham Əliyevin bu ilin "Nəsimi ili" elan edilməsi haqqında tarixi qərarı Ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımız üçün gördüyü işlərin uğurlu davamı, milli-mənəvi sərvətimizə verilən dəyərin, hörmət

və ehtiramın yüksək göstəricisidir. Bu addım Azərbaycanın zəngin tarixi-mədəni irsinin qorunmasına və təbliğinə çox böyük töhfədir. Uzun illərdən bəri elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzində olan, milli-mədəni sərvətlər xəzinəsində özünəməxsus yer tutan Nəsimi irsi bundan sonra daha geniş şəkildə araşdırılacaq, xüsusilə incəsənətin bir çox janrlarında Nəsimi mövzusunda yeni-yeni əsərlərin meydana gəlməsinə təkan verəcək. ♦

Hazırladı: Fəxriyyə Abdullayeva